

ETIČNA NAČELA IN KODEKS STROKOVNE PRAKSE

Slovenskega društva za skupinsko analizo

UVOD

Ta dokument določa skupna etična načela in standarde ravnanja, ki so jim zavezane članice in člani Slovenskega društva za skupinsko analizo (SDSA). (V nadaljevanju uporabljena moška slovnična oblika je okrajšava za obe spolni obliki.)

Skupinski analitik se zavezuje ravnati v skladu s temi načeli in standardi, tudi če to vključuje težke odločitve in pogumno ravnanje.

Noben tovrsten dokument ne more zaobseči vseh zapletov glede etičnega in kompetentnega ravnanja v skupinski analizi in psihoterapiji. Skupinski analitik se mora zanesti na svoj razmislek o duhu teh določil in iz njega sklepati o pravilnem ravnanju v konkretnih primerih.

Ta načela in standardi zavezujejo skupinskega analitika, tudi če v praksi uporablja drugačne metode ali če strokovna obravnava, ki jo izvaja, ni psihoterapija.

Izraz »član skupine« se nanaša na osebo v strokovni obravnavi.

V NAJBOLJŠEM INTERESU ČLANOV SKUPINE

1. člen

Skupinski analitik ravna v najboljšem interesu članov skupine.

2. člen

Skupinski analitik obravnava člane skupine spoštljivo.

3. člen

Skupinski analitik ne zlorablja in ne izkorišča razmerij s člani skupine, ne sedanjimi ne preteklimi, za svoje čustvene, seksualne ali finančne koristi ali za katere koli druge cilje.

4. člen

Skupinski analitik ne stopa v seksualno razmerje s člani skupine.

5. člen

Skupinski analitik je še zlasti previden pri stopanju v dvojna ali večkratna razmerja in se izogiba stopati v razmerja, ki lahko zmedejo člane skupine ali neugodno vplivajo nanje. Taka so, na primer, družabna ali podjetniška razmerja med skupinskim analitikom in člani skupine ali pa supervizijsko razmerje, ki teče vzporedno s terapevtskim. Kadar so dvojna ali večkratna razmerja neizogibna, kakor se dogaja v majhnih skupnostih, skupinski analitik vseskozi upošteva in ohranja jasne meje in zaupnost psihoterapevtskega razmerja.

6. člen

Skupinski analitik upošteva čas, ki ga je vzel terapevtski proces, in čas, ki je potekel od njegovega konca, in temeljito razmisli, preden stopi v osebno ali poslovno razmerje z nekdanjimi člani skupine. Če se tako razmerje izkaže škodljivo za nekdanjega člana skupine, je lahko skupinski analitik kot njegov nekdanji terapevt klican na odgovornost zaradi zlorabe položaja.

7. člen

Skupinski analitik spoštuje avtonomijo člana skupine.

8. člen

Skupinski analitik ne škoduje in ne sodeluje pri škodovanju članu skupine, ki jo vodi, ali osebi, ki je v obravnavi pri drugem strokovnjaku.

9. člen

Skupinski analitik pozna in razume svojo zakonsko odgovornost do pravic otrok in ranljivih odraslih in ravna v skladu s to odgovornostjo, če domneva, da otroku ali ranljivemu odraslemu grozi škoda.

10. člen

Skupinski analitik razume, da lahko njegovo vedenje zunaj njegovega poklicnega življenja vpliva na njegovo razmerje s člani skupine, in si prizadeva te vplive, pozitivne ali negativne, obrniti v korist članov skupine.

RAZLIČNOST IN ENAKOPRAVNOST

11. člen

Skupinski analitik upošteva vprašanja različnosti in enakosti, ker vplivajo na vse vidike njegovega dela. Skupinski analitik se zaveda, da nihče ni imun pred predsodki, in se vključuje v stalen proces samoraziskovanja in strokovnega razvoja.

12. člen

Skupinski analitik ne dovoli, da bi predsodki glede spola, starosti, rase, invalidnosti, seksualnosti, socialnega, ekonomskega ali državljanskega statusa, življenjskega sloga in verskih ali kulturnih prepričanj negativno vplivali na njegov odnos do članov skupine.

13. člen

Skupinski analitik se nikoli ne vede žaljivo ali odklonilno do člana skupine.

ZAUPNOST

14. člen

Skupinski analitik spoštuje, varuje in ohranja zaupnost članov skupine. Skupinski analitik po potrebi ali na zahtevo obvesti člane skupine o pravnih in etičnih mejah zaupnosti in o okoliščinah, v katerih bi moral razkriti zaupno gradivo tretji stranki.

15. člen

Skupinski analitik varuje občutljivo in identiteto razkrivajoče gradivo, ki ga je pridobil med izvajanjem strokovnega dela.

16. člen

Če skupinski analitik sodeluje v sodnem ali upravnem postopku, mora že na začetku razjasniti, kako lahko na njegovo sodelovanje vpliva zahteva po zaupnosti, h kateri ga zavezujejo člani skupine. Pri tem mora vztrajati ves čas postopka in si po potrebi poiskati ustrezno etično in pravno pomoč.

17. člen

Skupinski analitik varuje koristi in anonimnost članov skupine pri vseh oblikah objavljajanja kliničnega gradiva in vedno pridobi dokazljivo soglasje članov skupine, kadar bi lahko bili njihova korist in anonimnost ogroženi. To vključuje situacije, ko bi lahko sedanji ali nekdanji član skupine prepoznal sebe v kliničnem gradivu, čeprav so imena in okoliščine spremenjeni.

RAVNANJE

18. člen

Skupinski analitik razume, da lahko ima njegovo osebno in profesionalno ravnanje tako pozitivne kakor negativne učinke na to, kako ga doživljajo člani skupine. Skupinski analitik stalno raziskuje vpliv teh učinkov na terapevtsko razmerje s člani skupine in pri tem daje prednost najboljšim terapevtskim interesom članov skupine.

19. člen

Skupinski analitik obvesti SDSA, če je obsojen ali pogojno obsojen za kaznivo dejanje ali spoznan disciplinske odgovornosti pri katerem koli strokovnem združenju, ki ureja zdravstveni ali socialnovarstveni poklic, ali suspendiran ali v praksi omejen s sklepom delodajalca ali podobne organizacije zaradi zadržkov, ki se nanašajo na njegovo prakso, strokovno usposobljenost ali zdravje.

20. člen

Upoštevajoč pravilo zaupnosti in druga etična določila, ki jim je zavezan, skupinski analitik sodeluje pri vsaki uradni preiskavi ali poizvedbi o svoji zmožnosti, da ustrezno izvaja terapevtsko prakso. Dobra praksa mu nalaga, da se posvetuje s kolegi ali člani častnega razsodišča SDSA ali da poišče pravno pomoč, če sodni postopek zahteva od njega kakršno koli informacijo o članih skupine, tudi če so ti dali pristanek.

21. člen

Če je skupinski analitik obsojen ali pogojno obsojen za kaznivo dejanje, SDSA prouči implikacije njegove obsodbe ali pogojne obsodbe za njegovo poklicno prakso. SDSA prouči in pretehta morebitno tveganje za člane skupine ali za zaupanje javnosti v člane društva in lahko na tej podlagi zavrne njegovo prošnjo za članstvo ali ga izključi iz članstva.

STROKOVNO ZNANJE, SPRETNOSTI IN IZKUŠNJE

22. člen

Skupinski analitik razkrije svoje kvalifikacije, če to zahtevajo člani skupine ali SDSA, in si ne eksplicitno ne implicitno ne lasti kvalifikacij, ki jih ne poseduje.

23. člen

Skupinski analitik uporablja strokovne in akademske nazive v vseh objavljenih gradivih natančno in pravilno, kakor je predpisano za te nazive, in smiselno pouči javnost o relevantnosti teh nazivov za terapevtsko prakso.

24. člen

Skupinski analitik priznava meje svojega znanja in vzdržuje svoje zmožnosti za kompetentno prakso.

25. člen

Če primer presega območje strokovne prakse, ki jo izvaja, skupinski analitik o tem obvesti člana skupine in mu ponudi ustreznega drugega terapevta ali drugega strokovnjaka.

26. člen

Skupinski analitik sprejema standarde izobraževanja, usposabljanja in prakse, ki jih določi SDSA oz. od njega pooblaščen ustanova za izobraževanje iz skupinske analize.

27. člen

Skupinski analitik je zavezan stalnemu strokovnemu in osebnemu razvoju na način, ki ga določi SDSA.

28. člen

Skupinski analitik skrbi za svojo kompetentnost in si organizira primerno supervizijo in drugo nujno podporo, ki mu omogoča ustrezno obravnavo članov skupine. To vključuje odgovornost, da napoti člana skupine k drugim terapevtom ali drugim strokovnjakom, če se pokaže, da je to v najboljšem interesu člana skupine.

INFORMIRANJE

29. člen

Skupinski analitik že na začetku pojasni članom ali potencialnim članom skupine pogoje obravnave, ki v zasebni praksi vključujejo plačilo in način plačevanja, ter jim na njihovo zahtevo pojasni druge tovrstne zadeve, kakor so pričakovana dolžina obravnave, metode, ki jih uporablja, in postopki napotitve in zaključka obravnave.

30. člen

Skupinski analitik obvesti člane skupine o vseh etičnih in praktičnih kodeksih, ki jim je zavezan, in o možnosti pritožbe.

PRIDOBIVANJE SOGLASJA

31. člen

Skupinski analitik pojasni svojo metodo dela na način, primeren članom skupine in svoji modalnosti. Pojasni jim, da se lahko po svoji izbiri vključijo v obliko dela, ki jim jo predlaga. Pojasni jim tudi, kakšne zaveze sam sprejema do članov skupine in kakšne zaveze pričakuje od njih.

32. člen

Skupinski analitik nikoli namenoma ne zavaja članov skupine glede vrste in narave obravnave, ki jo izvaja.

33. člen

Skupinski analitik obvesti člane skupine o naravi, namenu in pogojih kakršne koli raziskave, v katero jih želi vključiti, in pridobi njihovo informirano in dokazljivo soglasje pred začetkom obravnave in raziskave.

DOKUMENTACIJA

34. člen

Skupinski analitik oblikuje in hrani dokumentacijo, ki je nujna za korektno izvedbo obravnave.

35. člen

Dokumentacijo in podatke, ki bi lahko razkrili identiteto člana skupine, skupinski analitik hrani in izloča na varen način.

TELESNO ALI DUŠEVNO ZDRAVJE

36. člen

Skupinski analitik nikoli ne dela s člani skupine, ki tega zaradi telesnega ali duševnega zdravja ne zmorejo ali so pod vplivom mamil, alkohola ali psihotropnih zdravil.

37. člen

Skupinski analitik nujno ukrepa, če so njegove zmožnosti za odgovorno delo s člani skupine zmanjšane zaradi njegovega telesnega ali duševnega zdravja.

38. člen

Skupinski analitik skrbno premisli, kako najprimerneje sporočiti članom skupine, da je nedosegljiv. To vključuje tudi skrben razmislek o tem, kako obvestiti člane skupine o smrti ali bolezni terapevta in kako jih podpreti v taki situaciji.

POKLICNA INTEGRITETA

39. člen

Skupinski analitik o morebitni kršitvi teh načel in kodeksa, svoji ali drugih strokovnjakov, obvesti častno razsodišče SDSA.

OGLAŠEVANJE

40. člen

Nobeno oglaševanje ali reklamiranje, ki ga izvaja skupinski analitik, ne sme biti zavajajoče, lažno, nepošteno ali pretirano.

41. člen

Skupinski analitik, ki sodeluje pri oglaševanju ali reklamiranju kakšne ponudbe, storitve ali vrste obravnave, zagotovi, da je to opravljeno natančno in odgovorno.

42. člen

Skupinski analitik ne izreka in ne podpira neupravičenih trditev o posameznih vrstah obravnave ali o terapevtih in v nobeno oglaševanje ne vključuje pričevanj članov skupine.

PRITOŽBE

43. člen

Skupinski analitik pozna in razume pritožbene postopke, zakone in druge odgovornosti, ki se nanašajo na njegovo prakso.

44. člen

Skupinski analitik ukrepa proti ravnanju, ki je v škodo člana skupine, tudi proti ravnanju drugih strokovnjakov in kolegov. Po potrebi sproži obravnavo etične ustreznosti ravnanja pred častnim razsodiščem SDSA, kar lahko vključuje pritožbo ali prijavo.

KONČNE DOLOČBE

45. člen

Kršitve etičnih načel in kodeksa strokovne prakse obravnava častno razsodišče SDSA po postopku, določenem v pravilniku o častnem razsodišču.

46. člen

Ta dokument stopi v veljavo, ko ga sprejme zbor članov SDSA, ki na predlog častnega razsodišča sprejema tudi spremembe tega dokumenta.

47. člen

Zbor članov SDSA je sprejel ta dokument 13. 3. 2015. Zadnje spremembe je sprejel 11. 3. 2016.

Vladka Stamos
Predsednica SDSA